

ön és Zol-
esch Misi.
nevedet?
al. Schul-
nevek tel-
igl József.
n), Weisz
és Lujza.
iányosan).
os, Dezsán
osenberger
és Sándor.
h Ferencz.
iányosan).
deczky N.
b.) Unger
Glück Er-
ula, Grexa
iányosan)
gyon hiá-
Szemenyei
ta és Hen-
és Miksa,
tlen dolog
rongyos
ehet nyirmi
n R. betűt
a nevet ki
n nem lesz
os), Mihály
Haraszthy
ia, Rozália
ndor.

számában
g még be-
ik László,
mer Bódog.
Szemenyei
recht (Nem

a: Fülöpp

rácsosfá-
os és Jenő
rszág) 10

mutatva a

gyes ada-
bácsi.

em-épület.
társulat.

MIS LAP

KELLETTLEN UZSONNA. (Lásd a 368. lapon.)

XXV. kötet, 23. szám.

Ára negyedévre 1 fnt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1883. december 9-én.

KATINKA TÖRTÉNETE.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

BÖSKÉ boszusan fordult el, az öreg pedig bement a szobába, hol Kátinkáék hiába lesték még mindig, hogy szünjék a zubogó eső. Alighogy az ispán belépett, Katinka oda állt elébe és így szólt:

— Az eső ide kergetett be, de már szeretnénk haza menni.

— Bizony pedig még mindig ugyan-csak esik, felelt az ispán közönyösen.

— Az nem baj, csak legyen köpönyegünk és esernyőnk.

— De ha nincs, akkor várni kell.

— Nem várhatunk tovább, otthon már mindjárt tálalják az ebédet, haza kell mennünk. Siessen át és hozza el a köpönyegeinket és esernyőinket.

— Mit? Már mint hogy én menjek?

— Természetes. Különben nekem mindegy, akár maga megy, akár Böskét küldi, csak meglegyen.

Az ispán boszantóan gunyos nyugalommal nézett végig Katinkán és így szólt:

— Nincs kedvem esőben sétálni, Böskének sem engedem s ha nem tetszik a várakozás, hát mehetnek odább.

— De én kívánom, hogy tüstént menjen! parancsolá Katinka.

— Ah, ah, kívánja, s még hozzá tüstént? gunyolódék az öreg. És ugyan mért kívánja?

— Azért, mert maguk kötelesek megtenni, a mit mi parancsolunk.

— Parancsolnak? Nekem? szólt az ispán s elvörösödött haragjában.

— Igen is, parancsolunk. Maguk csak szolgálak, azt kell tenniök, amit az uraság parancsol. Már ugyis rég megérdemelték volna, hogy a néniék elcsapják, olyan arcátlanok. Egymás után, induljon!

Az ispán szinte sápadt lett a dühtől, s egy pillanatig merően nézett Katinkára; aztán hirtelen nagy kacagásban tört ki és így szólt:

— Igazán úgy van, drága kisaszszonyka? Uraság, parancsol nekem? Én meg tartozom szolgálni? No, hát az bizony egy kicsit másképp van. Most csak menjenek szépen haza esőben, mert itt nem parancsol senki, sem most, sem soha. Épen az imént még megsajnálтам magukat, de most már látom, hogy Böskének igaza van, véget kell vetni ennek a komédiának. Hát csak menjenek haza és megmondhatják otthon azt is, hogy nincs többé ispán, — majd elvégzem a többit. Meglátjuk, ki az uraság.

Pólika és Márta egészen elsápadtak, de maga Katinka is meghökkent. Nem értette a dolgot egy csöppet sem, de azt sejtette, hogy elrontott valamit, hogy nagy okának kellett lenni annak, a miért a bácsi kérte, hogy az ispánt ne sértse meg. Ilyen vakmerőnek, ilyen gőgösnek még sohasem látta... mi lehet az, amivel fenyegetőzik? Most ijedtében már szerette volna megkérlelni, de az ispán nem állt többé szóba velök, hanem ajtót nyitott és valósággal kikergette őket.

Az eső még mindig zuhogott, de nem tehetek egyebet, minthogy lehetőleg sietve mentek haza. Egészen átázva, siral-

mas áll
csodálko
szótlan
nem épe
megázot
értették
szokva is
ran dur
már nag
mit már
amit az
totta, ho
get, mel
ispánnak
néniék f
hogy bos
Ne
megtudj
egy emb
csodálko

akarhat
Elo
s majdn
remegő

—

Ré

—

tem...

meg fog

a baráts

És

férje be

megérte

An

de jószá

ségesen,

öket. So

mas állapotban értek haza és senki sem csodálkozott, hogy Katinka zavartalan, szótlán a kellemetlen séta után. Pedig nem épen csak a miatt volt kedvetlen, hogy megázott; Pólika és Márta nem igen értették az ispán haragos fenyegetését, szokva is voltak hozzá, hogy az ispán gyakran durván szólt hozzájuk; de Katinka már nagyobb és okosabb volt s abból, a mit már előbb látott és hallott, és abból, amit az ispán most mondott, azt gyanította, hogy itt valami veszedelem fenyeget, melyet épen ő idézett föl. Annak az ispánnak valami titkos hatalma van a néniék fölött. Ki tudja, mit fog most tenni, hogy boszut álljon a sértésért!

Nem kellett sokáig várnia, hogy megtudja. Még meg sem ebédeltek, mikor egy ember levelet hozott a bácsinak, ki csodálkozva mondá:

— Levél az ispántól? Ugyan mit akarhat?

Elolvasta a levelet, halálsápadt lett s majdnem ájultan dőlt hátra, mi közben remegő hangon sóhajta:

— Végünk van ... koldusok vagyunk!

Rémülten ugráltak fel mindnyájan.

— Mi baj, mi történt? kérdék.

— Bekövetkezett, amitől régóta félttem ... de a miről mégsem hittem, hogy meg fog történni ... az ispán felmondta a barátságot, követeli a pénzét.

És abból, a mit aztán Anna néni és férje beszéltek, lassanként Katinka is megértett mindent.

Anna néniék nem voltak gazdagok, de jószágukból megélhettek volna tisztességesen, ha nagy csapások nem üldözik őket. Sok, sok év mult, hogy vagy árviz,

vagy szárazság pusztította el földjeit. Csűr, pincze üres maradt, nem volt mit eladni, miből pénzt szerezni. Adósságot kellett csinálni. Az ispán, a ki akkor még igen szerény és alázatos ember volt, azt mondta, hogy neki van egy kis megtakarított pénzecskéje, nagyon örülne, ha gazdája elfogadná kölcsön. El is fogadta, azt hívén, hogy esztendőre majd megfizeti, de esztendőre megint rosz volt a termés, nemcsak visszafizetésről nem lehetett szó, hanem megint adósságot kellett csinálni, még nagyobb, mint először és megint előállt az ispán, hogy neki még van egy kis pénze, szívesen segít gazdáján. És ez aztán így ment tovább-tovább, mignem Anna néniék egyszerre csak azt vették észre, hogy nagyon sok pénzzel tartoznak már az ispánnak, meg sem tudják egykönnyen fizetni, ha még olyan jó aratás volna is. Honnan vette az ispán a sok pénzt, a mit kölcsön adott, nem tudhatták, de gyanították, hogy nem becsületes uton szerezte: bizonyosan csalta, lopta gazdáját; néha körülbelül rajta is kapták, de nem mertek neki szólni, mert most már egészen tőle függtek, kedvét kellett keresni, hogy ne követelje vissza pénzét, várjon, míg jobbra fordulnak a dolgok. Ezért viselte magát az ispán oly elbizakodottan és Böske, a ki mindent tudott, ezért mert Katinka rokonainál úgy járnikelni, mintha otthon volna. Ebben az esztendőben még roszabb volt az aratás mint az előbbi években és így persze még inkább kellett arra törekedni, hogy az ispán ne követelje pénzét.

Most már értette Katinka, miért volt az ispán olyan hatalmas; értette, mi vol

az a fenyegetőzés és értette azt is, hogy viseletével nagy bajt okozott; de hogy milyen nagy a baj, azt csak akkor tudta meg, mikor a bácsi így szólt:

— Nincs menekülés, koldusbotra jutottunk. Nekem senki sem ad pénzt kölcsön, mert tudják, hogy el vagyok adósodva . . . attól függött életünk, hogy az ispán várjon még egy pár esztendeig.

— De hátha megkérnök? szólt neje szomoruan.

— Megtehetjük, de hasztalan lesz. Azt írja, hogy ne is próbáljam, nem vár és vagy fizetek, vagy bepöröl tüstént. Én nem fogok pörlekedni . . . úgy is elvesztem a pört, mert adós vagyok. A vége csak az lehet, hogy elveszik kis jószágunkat . . . inkább essünk túl hamar a bajon. A birtokom megér annyit, a mennyivel adósa vagyok az ispánnak. Átadom neki, legyen az övé, tudom, hogy ezt akarja, erre számított régen, esztendők óta hasznára fordította a szerencsétlenségünket.

— De hiszen ez borzasztó! zokogott Anna néni. Elmenjünk házunkból! Mi lesz belőlünk öreg napjainkra és mi lesz gyermekeinkből!

— Még nem tudom, szólt az apa komoran . . . Elmegyünk dolgozni, szegény munkások leszünk; a nagyobb leányok elmehetnek szolgálni.

— És Böske itt fog parádézni, itt fog csufolódni fölöttünk! Oh, de hát mi lelte azt a gonosz embert, hogy most egyszerre így reánk tör? Hiszen eddig nem is gyanítottuk, hogy efféle tgyen.

— Én féltem tőle, szólt a bácsi csüggedten; de mindent elkövettem, eltértem,

ti is eltörtetek mindent, csak hogy jó barátságban maradjunk. Nem tudom, mi történhetett, hogy egyszerre elhatározta romlásunkat!

De Katinka nagyon jól tudta.

A mint sápadtan, csüggedten ültek ott mindnyájan, senki sem volt sápadtabb és szomorubb mint ő. Érezte, hogy ezt a nagy szerencsétlenséget ő idézte fel. Most már nem tudott magának mentséget találni, mint máskor és akaratlanul is mindig azok a rettentő szavak jutottak eszébe, melyeket az ősz Várhalmy mondott neki . . . igen, szomorúságnak kell ott lenni, a hol ő van, mert önzése, szeretetlensége, hálátlansága csak bajokat okozhat. Lelkiismerete most már teljesen fölébredt, agyán gyorsan végigczikáztak az emlékek régibb vétkei tetteiről és gondolatairól; de régebben csak bánatot, szomorúságot okozott azoknak, kiknek hálával tartozott, most azonban nagy szerencsétlenségbe döntötte azokat, kik őt befogadták házukba! Nem kellett volna egyebet tennie, csak egy kis szeretettel követni a jó bácsi intését, nem engedni saját önző szeszélyének, — ezt sem tette meg.

De most hová legyen? Elfusson innen, ki a világba, maga sem tudja hova? . . . vagy térdre borulva kérjen bocsánatot? Feje kábult a sok szomorú gondolattól, melyekkel saját magát kellett vádolnia s végre kétségbeesetten zokogva kiáltott fel:

— Óh Istenem, mit tettem, milyen nagyon gonosz vagyok!

(Folytatása következik.)

A NYÁJAS BARÁT.

(Képpel a 360—361. lapokon.)

SZŰK szobája falai közt
 Ül az öreg szerzetes,
 Bús szívének vigasztalást
 A szt. Irásból keres.

Ifjusága szép álmait
 Mostoha sors tépte szét,
 S tele tölté fájdalommal
 Mélyen érző kebelét.

Vigasz bár nem jött szívére,
 De megadó nyugalom,
 Mely, mint a leáldozó nap,
 Mindent szelíd fénybe von.

Ablaka előtt madárka
 Nagy vidáman csicsereg,
 Ajtaja előtt vig zajjal
 Játsszanak a gyermekek.

Hallgatva a kis dalocskát,
 Biztatva a játszódot:
 Kis madárnak szór magocskát,
 Gyermekeknek ad enyhe szót.

S szeretik is ez elaggott,
 Ez igazi barátot,
 Kinek lelke nyílt és tiszta,
 Bár magába zárkózott.

Most is ott állnak előtte
 Janika és Örzsike,
 Kérdezve őt, valjon tőle
 Kérni szabad, illik-e?

»Ó, csak bátrán, gyermekeim!
 Hát Janim, mi kell neked?«
 »Jaj, főtisztelendő atyám —
 Az én csákóm kirepedt!«

»Ha csak ennyi? Addsza hát no,
 Megvarrom, a hogy lehet.
 Egy pár öltés hamar megvan,
 Ez ne rontsa kedvedet.«

Kész a csákó. Nyájas szóval
 Janikának adja át.
 Vigan mennek — s áldva tekint
 Utánok a vén barát.

SOK SZÓ SEMMIÉRT.

— Mese. —

VALJON miről gondolkozik csacsi barátunk olyan mélyen? szolt egy kis csikó az istállóban.

— Oh, én tudom, felelt az öreg komondor. Tegnap feldöntötte a talyigát és verést kapott. Most azon tőri a fejét, hogy kerülje el máskor az ilyen bajt.

— Nem igen, szolt egy tarka boczi. Bizonyosan azon gondolkozik, jobb-e a széna, mint a szalma.

— Én pedig azt hiszem, hogy valami okosabb dolgon tőri a fejét, mert nagyon tudós képet csinál, szolt egy öreg kakas.

Igy tanakodtak sokáig, míg végre a tüzes paripa megunta a sok beszédet és elhatározta, hogy végét szakítja. Odafordult hát a csacsihoz:

— Ugyan kedves csacsi szomszéd, mondd meg csak, min gondolkozol olyan nagyon?

— Én? Nem gondolkozom én épen-séggel semmin.

— No lássátok, szolt a paripa a többiekhez. Egy egyszerű kérdéssel sokszor el lehet kerülni hosszú fölösleges vitatkozást.

HAT ESZTENDŐS.

— Kiesel rajz a kicsinyeknek. —

LEMÉRKE éppen ma lett hat esztendő. Ez már tagadhatatlanul szép idő, sőt ha valaki megkérdezte volna Elemértől, hát ő bizonyosan azt feleli, hogy ez a legszebb kor az ember életében. Nincs jobb dolga sem a fiatalnak, sem az öregebbnek.

Én nem is csodálom, hogy Elemérke annyira meg van elégedve az ő hat éves korával, különösen ma, a születése napján. Legelőször is kapott egy pompás hinta-lovat, olyan nagyot, hogy kényelmesen lehet rajta ülni, és kapott szép kis lovagló-ostort is, melylyel tüzelheti paripáját. Nem mozdul ki a helyéből, az igaz, no de annál kellemesebben hintál és ha nagyon hajtják, hát bizony még le is dobja a lovasát. Azután kapott egész nagy katulya vitéz ólomkatonát, egy másik katulyában meg elefántot, oroszlánt, majmot és más mindenféle vad és szelid állatot, melyekkel igen kellemesen lehet játszani. És mindezt csak azért kapta, mert ma lett hat esztendő. Ráadásul pedig testvérnéni-kéje, Mariska, még egy nagy titkot is megsugott neki: hogy ozsonnára külön pompás kalácsot sütnék Elemérnek és hat darab remek czukros gyümölcs lesz rajta, ez is azért, mert Elemér hat éves.

Nem szép dolog ez?

Elemér tehát nagyon meg volt elégedve. Sőt büszke is volt, mert még egyeb-

is történt. Reggel, mikor bement a mamához jó reggelt kívánni, a mama komolyan beszélt vele, olyan komolyan, mint a hogy egészen nagy fiukkal szokás beszélni. Azt mondta, hogy mikor valaki már hat éves, akkor már nem egészen kis fiúcska többé, nemcsak játéokra kell gondolni, hanem arra is, hogy már tanuljon valamit. És mielőtt azokat a szép játékszereket átadta volna, mutatott és adott neki egy gyönyörű könyvet is. Elemér eleinte kissé nagynak találta azt a könyvet és mindjárt meg is mondta, hogy ha azt mind, mind el kell olvasni, a mennyi betű abban van, az már mégis rettentően nagy munka lesz. De a mama olyan szép képeket mutatott a könyvben s annyit beszélt a gyönyörű mesékről, történetekről, melyekhez a képek valók, hogy Elemérke végre már nem félt a nagy könyvtől, sőt kapva kapott utána. Hiszen ily szép könyve még Mariskának sincs, sőt bizony még az apácska nagy könyves polcán sincs külön! Egészen másféle, mint az a vékony ábéczés könyv, melyből Elemérke eddig a betűket, szótagokat tanulta. Ez már igazi könyv, valóságos történetek vannak benne. szép történetek, kövér nagy betűkkel nyomtatva, egész multság lesz olvasni.

A meséket, történeteket pedig Elemér nagyon szerette. Nagyon örült tehát, hogy most már maga fogja olvashatni, nem kell a mamát lesni, valjon ráér-e mesélni vagy pedig Mariskát kérni, hogy olvasson fel valamit a mesés könyvéből. Sokszor nem ért rá sem a mama, sem Mariska. Most már nem fog e miatt busulni, csak egyszer jól tudjon olvasni, irogatni.

De még valamit kapott a könyv mellé: szép író szerszámot. Volt ott papíros, tintatartó, toll, irón, — minden, a mi az íráshoz szükséges. Elemér eddig is tanulgatott ugyan írni, de csak a palatáblán és az igazat megvallva, nem valami sokra haladt. De hát ilyen szép íróeszközökkel az már egészen más, így bizonyosan egész gyönyörűség lesz tanulni!

— Meglásd mamácska, milyen hamar megtanulom, mondá büszkén.

A mama nagyon örült Elemérke szép elhatározásának és mosolyogva felelé:

— Reménylem, nem fog hamar ki-aludni nagy buzgalmad.

Elemér biztatta, hogy nem fog ki-aludni, de most egyelőre félretette a könyvet és a játékszereket vette elő. A mama sem kívánta másképp, hiszen ma születésnapja van, mulasson. Azért kapta a szép játékszereket.

De másnap — másnap Elemérke megint úgy találta, hogy mulatságosabb a hinta-ló, az ólom-katona, mint a könyv, melyben sok szép história lehet ugyan; de hát mit ér, ha nem tudja még jól elolvasni. Még előbb az olvasást kellene megtanulni. Az pedig, — no az már nem olyan mulatságos. Csakhogy a mama most már kívánta, hogy tanuljon és emlékeztette, mit fogadott, mikor hat éves lett.

— Oh, hát minek is lettem hat éves, sohajtá Elemérke. Nincs szerencsétlenebb ember, mint a ki már hat éves!

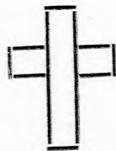
Ugy volt biz az, csak addig találta szépnek, még a mulatságos részét próbálta; a nehéz része nem volt kedvére.

Szerencsére a mama nem tágitott és Elemér okos fiucska volt, úgy, hogy megértette, mikor a mama így szólt:

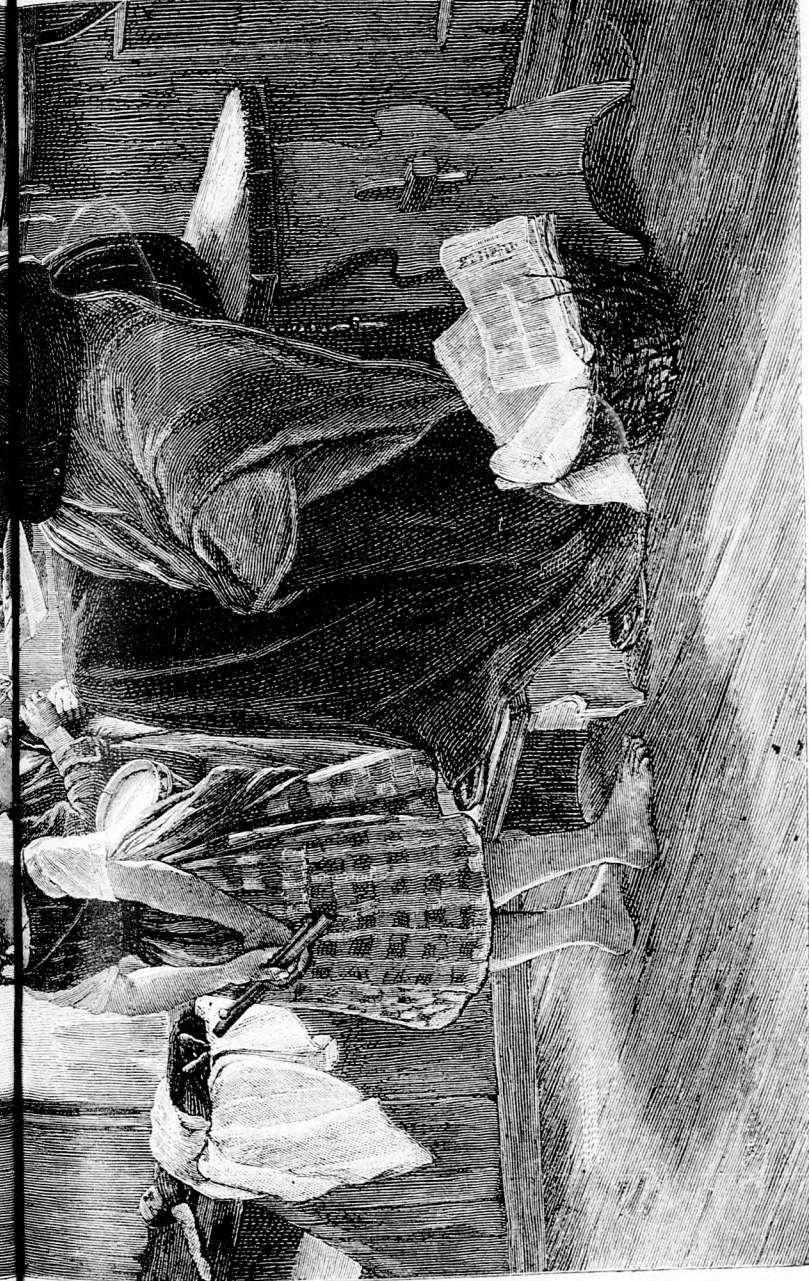
— Kedves fiaeskám, a mai öröm és mulatság fölött soha sem szabad megfélelkezni a holnapról. Te még nagyobbra fogsz nőni és mi lenne belőled, ha nagy korodban kellene azt tanulnod, a mit minden gyermek kis korában tanul? Szégyen volna és sok örömtől esnél el, mert ha most meg nem tanulsz olvasni, esztendőre sem fogod tudni olvasni a szép történeteket. A munkában is van öröm és aki valamit megtanult, büszke lehet rá. Minden korban el kell végezni, a mi akkor kötelesség. A hat éves fiúcskának meg kell tanulni azt, a mit a hétévesnek tudni kell, hogy tovább juthasson; a hétéves megint a későbbi évre készül és így mindig tovább, míg végre derék, művelt, tanult ember lesz a kis fiúcskából és örvendve fog visszagondolni arra, hogy jól felhasználta idejét.

Elemérke derék, művelt, tanult ember akart lenni, neki fogott hát a tanulásnak, és mikor egyszer igazán hozzálátott, tapasztalta, hogy nem is olyan nehéz dolog az. Most már nagy örömmel olvasgat a szép könyvből és maga neveti, hogy volt idő, mikor röstelte a fáradságot, melylyel ide juthatott.

BETÜREJTVÉNY.

Vilmos

A NYÁJAS BARÁT. (Lásd a 357 lapon.)

EGY SZÉP MESÉS KÖNYVBŐL.

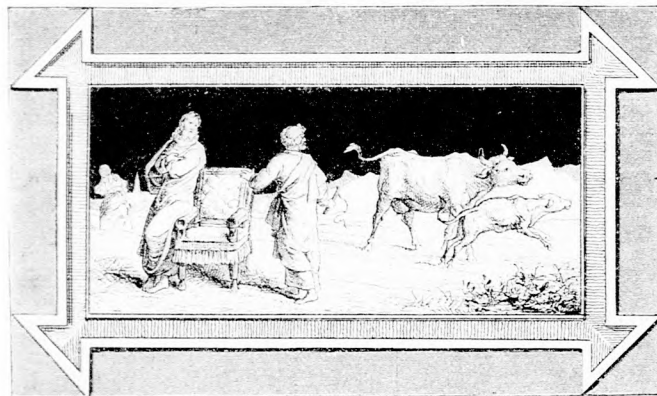
(Három képpel.)

A szép karácsonyi ünnep közeledtével sok szép könyv jelenik meg öröme az olvasni szerető jó gyermeknek. A szép könyvek egyik lezesebbike az, mely »Magyar gyermekmesék« címet visel s melyet az Eggenberger-féle könyvkereskedés adott ki, ugyanaz, mely a »Forgó bácsi színháza« című. annyira kedvelté lett kötetet is

kiadta. A meséket Radó Kálmán gyűjtötte és szerkesztette össze és Szemplér Mihály rajzolt mindegyikhez igen szép képet. A ki szép mesékben, szép képekben gyönyörködni szeret, annak ajánlom e magyar eredeti diszművet. Mutatóul pedig itt közlök néhányat a mesékből is.

Krisztus és szent Péter.

Egyszer szent Péternek, midőn Jézus Krisztussal utazott, eszébe jutott, hogy ő szeretne Isten lenni, ha tovább nem, legalább egy napra; majd megmutatná

ő akkor, hogyan kellene a világot igazgatni. A Jézus minden módon igyekezett őt lebeszélni arról a gondolatról. Mikor aztán látta, hogy Péteren nem fog a jó szó, sőt hogy mennél többet beszél neki, az annál inkább vágyakodik Isten lenni. — azt mondja neki:

— No jól van, Péter, minthogy olyan nagy kívánságod van a világot igazgatni, megengedem, hogy ma igazgathatod úgy, a hogy neked tetszik; majd meglásuk, mire mégy vele.

Abban a pillanatban ott termett egy szép aranyos karszék, már Péter bele akart ülni, mikor egy asszony a faluból

egy fias-tehenet hajtott ki a nyomásra legelni. Péter nem tudta megállani, hogy meg ne kérdezze az asszonytól: hova hajtja a tehenet?

— Majd csak ide a nyomásra legelni!

Azzal kettőt-hármat utána csapott ostorával a tehennek, az odább koczogott, maga pedig visszafordult s ment egyenesen a falunak.

— Hát a tehenre ki visel gondot? kérdi szent Péter, amint látta, hogy az asszony hazafelé tart.

— Majd gondját viseli a jó Isten! mondja az asszony, mert énnekem oda

haza a
a meg
kuczkö

Krisztu
már a t
gondját

Eg
kában
szükség
tette m
neki ru
szaladt
pedig m
Péter is
után, k
kám!
futott
meghaj
a tehen
együtt.
Péter
kifarad
szidta a

Krisztu
a világ
pedig
gondját

magas

haza annyi a bajom, hogy csak az Isten a megmondhatója; négy gyerek vár a kuzkóban s egytől egyig mind apró!

— Hallo! Péter? mondja a Jézus Krisztus, midőn az asszony elment; most már a tehenet te rád hagyták, te viseled gondját.

Egyszeriben ott termett Péter nyakában egy karikás-ostor. Nem sokára szüksége is lett rá, mert a borju elbódította magát, a farkát felkunkorította és neki rugaszkodva futni kezdett: szaladt, szaladt tüskön, bokron keresztül, a tehen pedig mindenütt a nyomába. Nosza szent Péter is kapja a karikást, szaladt a tehen után, kiabálja neki: »Boczikám, boczikám!« de biz a rá se hederített, csak futott egyenest a fia után, úgy hogy jól meghajlott a nap, midőn meg tudta előzni a tehenet, s mikorára visszahajtotta fiastul együtt, éppenséggel öreg este lett. Szent Péter pedig az egész napi szaladásában kifáradt úgy, hogy alig bírta a lába; szidta a tehenet, mint a bokrot.

— No lásd, Péter, mondja a Jézus Krisztus, te Isten szerettél volna lenni, a világot akartad volna kormányozni, pedig egy fias tehennek sem tudnád jól gondját viselni.

A farkas meg a sas.

KÉRI a farkas a madarak királyát:
— Taníts meg engemet röpködni!
— Óh, csak fogdız bele a farkamba; mondja neki a sas.
Hát belefogdızott a farkába, aztán vitte felfelé. Mikor már jó magasan voltak, kéri a sas a farkast:

— Farkas koma látod-e még a földet?

— Még látom.

Megint viszi fölfelé, megint mondja a sas:

— Farkas koma, látod-e még a földet?

— Még látom.

Menek följebb; megint mondja:

— Látod-e még?

— Nem látom.

Erre azt mondja neki a sas:

— Nohát ereszd el a farkamat!

Eleresztette, aztán ment lefelé. Nagyon örült a farkas, hogy ilyen sebesen repül. Azt mondja egy tuskónak:

— Kelj előlem, te szenes tuskó, mert agyonütlek!

De biz a szenes tuskó nem ment el előle. Rávágódott a farkas, menten szörnyet halt.

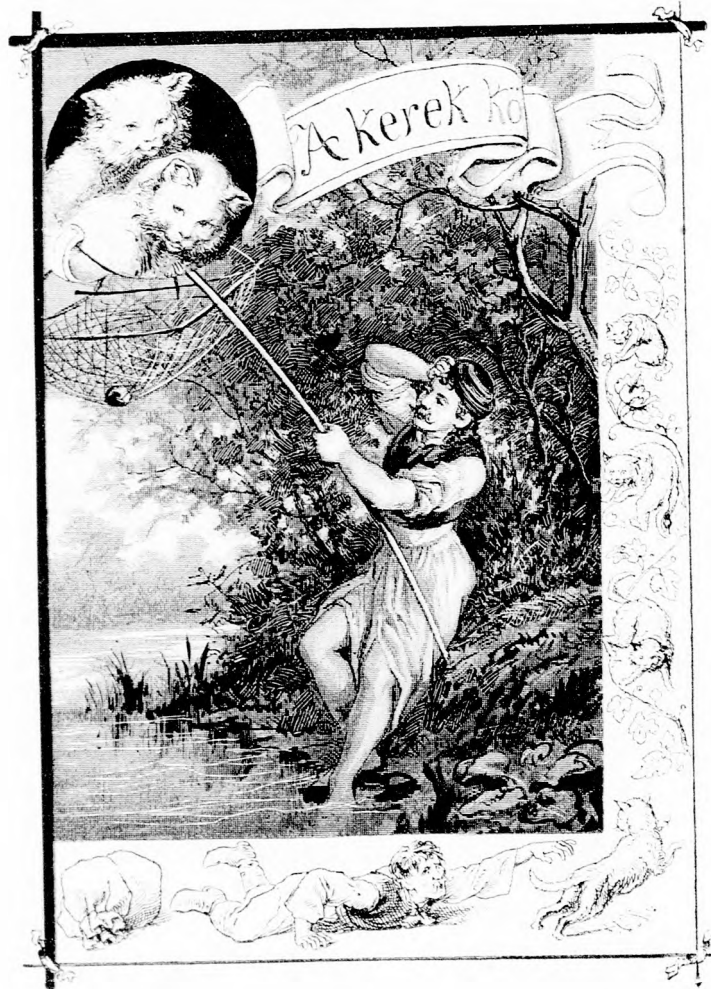
A kerek kő.

Hol volt, hol nem volt, volt egy szegény ember, s ennek egy felesége és sok gyermeke. A szegény ember halászattal kereste kenyerét, mert oly szegény volt, mint a templom egere. Volt ennek a szegény embernek egy igen gazdag bátyja, s ennek egyetlen egy gyermeke sem volt; de azért, ha a szegény ember nagy szükség idején egy véka életért küldött hozzá, még így felelt: »Akkor adok egy véka életet, ha te is adsz egy gyermeket.« Sok gyermeke volt a szegény embernek, de azért még sem adta oda egyiket sem.

A szegény ember házában egy álló hét óta nem volt kenyér, csak holmi gyökereken élődtek. Midőn heted napra megcsendesült az idő, a szegény ember halászni ment. Már éjjel után kettőt ütött az óra, s innen-onnan pitymallani kezdett az idő; de a szegény ember, egy szálfal hal nem sok, de még annyit sem fogott. Százszor is betette hálóját, és százszor is kihuzta — hiába.

— Beteszem még utoljára, mondta magában, ha lesz benne, jó; ha nem lesz, az is jó! Legyen meg az Isten akaratja!

Vigyázva húzta fel a hálót, kiveti a partra, s íme! egy gömbölyű kerek követ hozott ki a vízből.

— Ha csak kő, minek az nekem? Gyermekeim nem ehetik meg. A szegénynek még a szerencséje is szegény!

Ezzel a kerek követ bedobta a víz kellő közepébe.

Beteszí a szegény ember újra a háló-

ját, megint megmozdul, húzza nagy vigyázva, s újra benne a kerek kő.

— En Istenem, hát én már csak követ halászok? Biz Isten, szót se szólának érte, ha oly gyomrot adott volna, mely a követ is megemészténé!

Ez
a vizk
beteszí a

—
kővé vá
kenyér

Ez
tette, d

H

de meg
jára a

csuha v
ment h
visszaf
vette.

—
kenyér

H

kek ki

hozott

—

a szeg

Itt va

ház fö

A

napon

gyerm

játszo

A

nak, h

elkeze

sebb,

világo

nap s

geli h

szemé

az? S

gos a

nek,

mint

mint

hallo

kő, r

szem

abbó

Ezzel a kerek követ újra behajította a víz kellő közepébe és harmadszor is beteszi a hálóját, és ismét benne a kerek kő.

— Istenem. hát már minden hal kővé vált! Minek ez nekem?..... Bár kenyérré válna!

Ezzel a követ harmadszor is bevette, de csak egy a víz szélére.

Hogy nem fogott egy szál halat sem, de meg már el is fáradt: megrázta utoljára a hálóját, leoldozta a kávaról és a csuha ujjába tette, s azzal nagy busan ment hazafelé. De mégis egyet gondolt, visszafordult s a kerek követ magához vette.

— Jó lesz, gondolá, a gyermekeknek kenyér helyett játszani.

Hogy a háza közelébe ért, a gyermekek kifutottak elébe, s kérdezték tőle, nem hozott-e vásárlást?

— Nem hoztam én semmit, mondja a szegény ember, csak egy kerek követ. Itt van, játszatok vele, s hengergessétek a ház földjén.

A szegény ember családja ezen a napon is étlen-szomján feküdt le; de a gyermekek, hogy volt mivel játszani, csak játszottak.

A gyermekek csak játszanak, játszanak, hengergetik a követ. Egyszer csak elkezd a kő fényesedni, s mindig fényesebb, fényesebb lesz, úgy, hogy a kis házat világossággal egészen betöltötte, mintha a nap süttött volna, — pedig még csak reggeli három óra volt. A szegény embernek szemébe tűnik ez a nagy fény: mi dolog az? Se gyertyája, se mécse, mégis oly világos a viskója!

— Hej anyjuk! mondja a feleségének, nézd csak ezt a követ, úgy fénylik, mint sötétben a szent János-bogár, vagy mint a csillag vagy még ennél is jobban.

— Apjuk! mondja a halász felesége, hallottam, hogy van a világon oly fényes kő, melyből csak akkora is, mint egy mákszem, megér egy ökröt. Vajjon nem abból a fajtából való ez is?

Itt a szegény ember elveszi a kerek követ a gyermekektől, s dörgöli fűhöz-fához, falhoz-földhöz, a mi keze ügyébe akadt, míg utoljára egészen fényes lett. Aztán betakarta ruhába, hogy ne világítson olyan nagyon és aludhassanak a fényétől. Reggelre kelve pedig azt mondja feleségének:

— No asszony, vedd fel a jobbik ruhádat, a mit ünnepre tartogatsz, hogy legyen miben Istent dicsérni, és vidd el a királynak ezt a követ ajándékba, s mondd, hogy én küldtem. S vigy el magaddal egy tálaeskát, talán ad érte egy kis lisztet; legalább ezeknek az Isten-adta gyermekeknek lesz miből sütni egy kis hamuban pogácsát.

A szegény ember felesége fölvette a jobbik ruháját s elment a királyhoz. Hogy odaért, köszön neki, a mint illik:

— Adjon Isten jó napot felségednek!

— Fogadj Isten, szegény asszony. Hát mi járatban vagy?

— Az uram küldött egy kis ajándékot. Az ér mellett, a dombtetőn lakik, s halászzal keresi kenyerét.

— Ugyan jó asszony, mit hozhatnál te nekem, mikor magadnak sincs? De akármit hoztál, kedves az előttem, mert látom, hogy szívesen adod: azért jöjj be az én királyi hajlékomba.

Bemegy a szegény ember felesége a királyi várba, kibontja a kendőt, s leteszi az arany-asztalra a kerek követ. A király alig birt szóhoz jutni a csodálkozás miatt, mert a kerek kő gyémánt volt, még pedig olyan, minőt a király addig maga sem látott.

— Hol vetted ezt, szegény asszony?

— Az uram halászni volt, és a vízből fogta. Háromszor vetette bele a vízbe, háromszor hozta ki. Én azt gondolom, hogy azt neki az Isten adta.

— No szegény asszony, mondja a király, én a gyémántot megtartom magamnak. Hanem tudod mit? menj

haza, hozz három zsákot, s az egyiket tele adom arannyal, a másikat ezüsttel, a harmadikat meg rézpénzzel.

A szegény asszony vitt három zsákot, a király pedig az egyiket tele adta arannyal, a másikat ezüsttel, a harmadikat rézpénzzel, s még ráadásul két ökröt befogatott a szekérbe, s azon küldte haza a három zsák pénzt. Így a szegény emberről olyan gazdag ember lett, hogy párját kellett volna keresni.

— No édes feleségem, mondja a szegény ember, ezt a sok pénzt meg is kellene már mérni, hogy vajjon hány véka?

— Meg ám! de nincs vékánk; mondja a felesége.

— Küldj el ahhoz a fősvény bátyánkhhoz, tán csak ad egy üres vékát.

Elszalad a szegény ember kisebbik fia a fősvény bátyához, hogy adjon neki egy üres vékát.

— Vékat? pattant fel a fősvény bátya. Ki hallott ilyent? Üres vékát? Minek volna az nektek? ha csak titeket sorban meg nem mérni! Nem jól hallottad te azt!

— De biz jól hallottam, erősíti a kis fiu, üres vékat mondtak.

— Én meg csak úgy bolondjában nem adok vékát, mondja a fősvény bátya, hanem takarodj haza s kérdezd meg, hogy üres vagy tele vékát adjak-e?

A szegény fiu sirva haza ballag, s elmondja szülőinek, hogy mit izent a bátya.

— No, nem tesz semmit, csitítja az apja, majd megfizet a jó Isten kinek-kinek érdeme szerint! Szaladj vissza fiam, s ha kérdi, hogy mit mérünk, mondjad hogy pénzt.

Elszalad a fiu a bátyjához:

— Köszönteti édes apám bátyám uramat, hogy adjon egy üres vékát, mert pénzt mérünk.

— Pénzt! csodálkozik a fősvény ember, pénzt? adok fiacskám, adok fiacskám, adok. Hány kell?

— Csak egy, mondja a fiu.

— Itt van, hanem ha hamus lesz a véka, ha azt adtatok el, ugy majd lesz ne mulass!

Haza szalad a fiu a vékával, s megméri a pénzt, ép tíz véka volt. Aztán a szegény ember hazaküldte a vékát, de előbb az a bronzot köröskörül rakta vert arannyal.

Alig vitte haza a kis fiu a vékát, s alig tért vissza, már nyomában kullogott a jóféle bátya.

— Adjon Isten jó napot, édes kedves öcsém, mondja a fősvény bátya.

— Fogadj Isten, bátya. De nagy ujság nálunk! Üljön le már nálunk egy kicsit! Mi jót hozott? Ezer esztendeje, hogy nem láttuk!

— Biz én nem hoztam semmit, hanem csak azért jöttem, mert hallottam, hogy pénzmagra tettél szert.

A szegény ember csak hallgat, nem szól semmit, csak merően a jóféle bátya szeme közé néz, gondolván magában: megállj rosz bátya, majd megtréfállak most egy kicsit.

— Tudod, hogy nincsenek gyermekeim, mondja aztán a fősvény, holtom után ugy is mindenem a tied, mert a koporsóba csak el nem vihetem; azért ha megmondod is, hogy hol vetted, csak magadnak használsz vele.

— Hol vettem? mondja a szegény ember, hát a macskám tegnap fiadzott meg, a királynak pedig annyi az egere, annyi a patkánya, hogy tőlük még enni sem lehet, ugy hogy a királyt, míg eszik, katonáknak kell kivont karddal őrizni. Én hát kaptam magam, a szürömet a nyakamba akasztottam, a három kis macskát a tányérra tettem, s odaajándékoztam a királynak. Az ugy megörült neki, hogy egyszeriben tíz véka pénzt méretett ki a számomra. Ha nem hiszi, bátya, itt van a kamrában, jőjjön, nézze meg.

— Sohse fáraszd magad öcsém,

elhiszem.
Isten áldj

— Il

— D

lejtettem,
hazudozott

A ga
elbeszélte

hogy jutot
hez. Aztá

hogy ha a

királynak.

zsákkal. E

szedték a

a hetedikl

milyen jó

csoda, mer

egy-egy m

beszerezéte

elhiszem, minek nézném? De most az Isten áldjon meg, megyek haza!

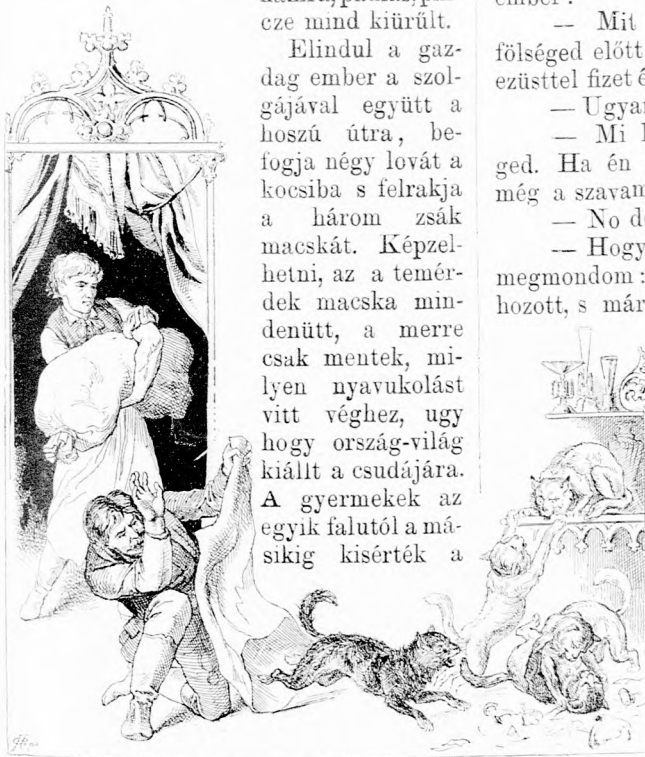
— Ilyen hamar?

— Dolgom van otthon; valamit elfelejtettem, azért sietek oly nagyon; — hazudozott a jóféle bátya.

A gazdag ember alig hogy hazaért, elbeszélte feleségének az egész dolgot, hogy jutott halász öcsse a temérdek kincshez. Aztán ketteskén szépen kifőzték, hogy ha az öcsük három macskát vitt a királynak, majd visznek ők akár három zsákkal. E végett három faluból összedték a macskákat; de az emberek még a hetedikből is hozták, a hogy hallották, milyen jó ára van a macskának. Nem is csoda, mert a ki mit kért, azt adtak neki egy-egy macskáért; úgy, hogy mikorra beszerezték a három zsák macskát, a

kamra, padlás, pincze mind kiürült.

Elindul a gazdag ember a szolgájával együtt a hosszú útra, befogja négy lovát a kocsiba s felrakja a három zsák macskát. Képzeltetni, az a temérdek macska mindenütt, a merre csak mentek, milyen nyavukolást vitt véghez, úgy hogy ország-világ kiállt a csudájára. A gyermekek az egyik falutól a másikig kísérték a

kocsit, a kutyák pedig megugatták, s lett olyan iszonyatos zaj, hogy a gazdag ember szinte megöszült bele.

Végre mégis elértek a királyi várba.

— No Jancsi, mondja a gazdag ember kocsisának, te maradj itt a kocsinál, majd én bemegyek. De add ide az ostort, hogy ha azok a gyalázatos patkányok az orromnak esnek, legyen mivel szétütni köztük.

Beállit a gazdag ember a király elé, köszön neki:

— Adjon Isten jó napot fölségednek!

— Fogadj Isten, gazdag ember, mi járatban vagy?

— Ajándékot hoztam fölségednek s csak azért nem hoztam be, mivel nem tudtam, hogy hová parancsolja szállítani, ide-e vagy máshová?

— Hát mit hoztál nekem, gazdag ember?

— Mit hoztam? azt hoztam, a mi fölséged előtt a legkedvesebb, s arannyal, ezüsttel fizet érte.

— Ugyan mi lehet az, gazdag ember?

— Mi lehet? Majd meglátja fölséged. Ha én azt megmondanám, tudom még a szavamat is megaranyoztatná.

— No de mégis, ugyan mi lehet az?

— Hogy teljék fölséged kívánsága, megmondom: azt hoztam, a mit az öcsém hozott, s már annak tetszik ismerni személyét.

— Ismerem; az ér mellett a dombtetőn lakik, s halászzal keresi kenyerét.

— Igen, igen! de én sokkal többet hoztam ám, mint az öcsém!

— No hát csak hozd be.

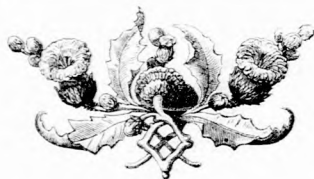
Kimegyen a gazdag ember s szolgájával becipeli a király szobájába a három zsák macskát. Hogy a szobába értek, a gazdag ember hirtelen kioldja a három zsákot s kizuditja a sok macskát.

Hogy már egy álló hétig nem ettek, aztán hogy egy hét óta zsákban voltak, elzüllött, elvadult a sok macska; de tett is olyan esetepatét, olyan pusztítást, milyet még ember nem látott. Egyik az ablaknak, másik a tükörnek szaladt, harmadik az üvegszekrénybe rontott, s ott mindent össze-vissza tört: üveget, drága poharakat, csészéket, s tudja Isten, még mit nem! Hogy ím az ajtók nyitva voltak, a macskák elárasztották az egész rezidenciát, s mindent, a mi csak törékeny jószág volt, összetörtek.

A király erre emberek után kiáltott, a királyné sikoltozott, mert egy macska megkarmolta a karját, s piros vére csak úgy csepegett a fehér selyem ruhájára, a kis királyfiak meg torkuk szakadtából sivalkodni kezdtek. A nagy lármára és sikoltozásra végre beszaladtak a katonák, ki karddal, ki puskával s agyonverték a macska-tábort.

A gazdag ember nem volt se holt se eleven, csak úgy állt ott, mint a vásott gyermek, a ki tudja, hogy rossz fát tett a tűzre s ezért kikap. De mint a gyermek is megugrik a verés elől, ha szerét teheti, úgy a gazdag ember is a nagy zavarban uccszu, vesd el magad! kiosont a palotából s szaladt világgá.

Még most is szalad, ha meg nem állt. Nem is mert többé a maga falujába hazamenni, mert otthon »macskakereskedőnek« nevezték. Egyszer csak holt hírt hozták, hogy valahol az árok mellett megfagyott. Mindenét a halász örökölte; lett is belőle olyan gazdag ember, hogy még magának a királynak is csak kevéssel volt több pénze.

KELLETTLEN UZSONNA.

(Képpel a czimlapon.)

MAKRANCZOS vagy Jenny; fejes?
 Hogy a kávé nagyon tejes?
 És hogy száraz a datolya,
 S a kalácsban nincs mazsolya?
 No kedveském, segítünk rajt!
 Minek is türed e nagy bajt?
 Vacsoráig kuczkóban állsz,
 És ottan majd időt találsz
 Gondolkozni és tünődni,
 És magaddal zsörtölődni.
 Annyit tudok, kedves Jenny:
 A vacsora jól fog esni.

UTÓLAGOS MEGFEJTŐK.

A »Kis Lap« XXV. köt. 20-dik számában közölt találós rímek megfejtését utólag még beküldték: Burger Regina és Berta, Tury Erzsike, Wallerstein Margit és Laura, Vigyázó Ferencz és Sándor, Maderspach Julka és Janka.

Forgó bácsi postája a jövő számban jelen meg. Akinek tehát valami mondani valója van, az igyekezzék, ha választ akar kapni.

Jótekonyság.

Halmi Ferencz árvái javára: Mileh Gizella és Ignác 30 kr., Blaskovics Margit 1 frt., Procopius Gerdo (?) 1 frt.

Ezen adakozások ki vannak mutatva a »Nemzet« decz. 5. számában.

Szegény beteg gyermekek karácsonfájára Illés Pista 1 frt.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon!
Forgó bácsi.